

Praedinius Gymnasium

PTA klas 6

2019-2020

september 2019

INHOUDSOPGAVE:

1 Algemene informatie	
1.1 De Tweede Fase in klas 6	1
1.2 De periode-indeling in het schooljaar 2019-2020; belangrijke data	2
1.3 Het onderwijs in de Tweede Fase	3
1.4 Het examendossier	3
1.5 De begeleiding: mentor en decaan	3
2 Regelingen	
2.1 Regeling met betrekking tot inleveren van B- en C-toetsen	5
2.2 Regeling handhaving van behaalde resultaten	5
2.3 Herkansingsregeling	6
2.3.1 Ziekmelden bij toetsen	6
2.3.2 Het inhalen van A-toetsen	6
2.3.3 Herkansingsregeling	6
2.3.4 Uitsluiting van herkansinge(en) vanwege absentie	8
2.3.5 Verschil van mening over de beoordeling	8
3 Programma van toetsing en afsluiting	
3.1 Overzicht van de toetsen in klas 6	9
3.2 Totstandkoming Schoolexamencijfers	10
3.3 Toegestane hulpmiddelen	11
3.4 Het PTA per vak	12
3.5 Het Profielwerkstuk en de Meesterproef	31
3.6 Rekentoets	32
4 Examenregelgeving	33
5 Het Centraal Examen	40
Bijlagen	
1 Adviezen aan de leerling	42
2 De mediatheek en de koepel	43
3 De website	44
4 Toelichting bij het PTA voor LO	45

Examenreglement en Examenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-v.m.b.o. van Openbaar Onderwijs Groep Groningen

Niet opgenomen in dit boekje/bestand. Zie website school.

**Bij het ter perse gaan van het PTA zijn altijd enkele zaken of nog niet bekend of nog niet juist aan te geven. De nieuwste versie is op de website van het Praedinius gymnasium te raadplegen: www.praedinius.nl.*

Procedure errata PTA

Het PTA is met zorg opgesteld door de secties, bovenbouwondersteuner en schoolleiding. Het PTA valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolleiding. Het kan voorkomen dat in de loop van het schooljaar blijkt dat het PTA onjuistheden bevat of dat bijstelling van het PTA nodig is.

Wanneer een leerling of docent meent dat er sprake is van een onjuistheid, dan is de mentor eerste aanspreekpunt. Indien nodig overlegt de mentor met de schoolleiding over een passende oplossing. De schoolleiding zal, in samenspraak met de coördinator PTA, de leerlingen en betrokken sectie(s) zo spoedig mogelijk per mail informeren over het erratum en de aanpassing van het PTA. De aanpassing zal eveneens gepubliceerd worden op de website. De MR wordt door de schoolleiding geïnformeerd over de onjuistheid en de wijze waarop de aanpassing van het PTA tot stand is gekomen. Waar dat aan de orde is, zullen erratum en aanpassing gemeld worden bij de inspectie.

1 ALGEMENE INFORMATIE

1.1 De Tweede Fase in klas 6

De vakken die een leerling in de bovenbouw volgt, zijn verdeeld over vier onderdelen: het algemene deel, het profieldeel, het profielkeuzedeel en de vrije ruimte. De totale studielast over klas 4, 5 en 6 bedraagt voor een gymnasiumleerling 4920 uur.

De vrije ruimte van 1000 klokuren is voor een deel ingevuld met het verplicht te kiezen vrije keuzevak (het zogenaamde 1e keuzevak). Verder wordt een deel van de vrije ruimte door de school met een aantal extra verplichtingen ingevuld, onder meer de Romevoorbereiding en PG+. In het verplichte vrije keuzevak moet eindexamen worden gedaan.

Aan het eind van klas 4 heeft de leerling gekozen uit de profielen Cultuur en Maatschappij (CM), Economie en Maatschappij (EM), Natuur en Gezondheid (NG) of Natuur en Techniek (NT). Het is mogelijk in twee verwante profielen examens te doen: NG en NT respectievelijk CM en EM. Een NG- of NT-leerling kan in klas 4 kiezen voor de technasiumstroom en uiteindelijk binnen deze stroom eindexamen doen.

Het schooljaar is ingedeeld in vier periodes. Elke periode bestaat uit ca. acht nagenoeg toetsvrije weken en wordt afgesloten door lesvrije toetsdagen. Voor elke periode is een nieuw rooster van kracht.

Op dagen dat er een vergader- of studiemiddag is, geldt in sommige gevallen een 40-minuten rooster met aangepaste lestijden. De data van deze dagen zijn te vinden in het jaarrooster. Het actuele (jaar)rooster is altijd te vinden op de website van de school (www.praedinius.nl).

Als door lesuitval een rooster ontstaat met een gat van meer dan drie tussenuren kan een leerling bij de bovenbouwondersteuner het verzoek doen om vrijstelling van (een deel) van de lessen die het gat veroorzaken. Een gat van drie tussenuren of minder of het hebben van een enkele les op een dag zijn geen grond voor het verkrijgen van vrijstelling.

1.2 Periode-indeling en belangrijke data schooljaar 2019-2020 klas 6

Per.	Datum	Activiteiten
	ma 26 aug t/m wo 28 aug	Opgeven herkansing TW4 klas 5
1	woe 28 aug t/m vr 1 nov	Lessen periode 1
	di 3 sep t/m do 5 sep	Herkansing A-toetsen TW4 klas 5.
	wo 4 sep t/m do 5 sep	Schoolfotograaf
	wo 25 sep	Ouder/leerling-avond klas 6
	di 15 t/m vr 19 okt	Toetsweek 1, eerste deel
	za 20 t/m wo 30 okt	Herfstvakantie
	do 31 okt t/m vr 1 nov	Toetsweek 1, tweede deel
2	ma 4 nov. t/m vr 17 jan	Lessen periode 2
	di 5 nov t/m do 7 nov	Inhaal toetsweek 1
	di 19 nov t/m do 21 nov	Opgeven herkansing A-toetsen TW1
	ma 25 nov	Inleveren Meesterproef-PWS deel voor 15.00 uur
	di 26 nov t/m do 28 nov	Herkansing/inhaal A-toetsen TW1
	wo 11 dec	Inleveren PWS voor 15.00 uur
	ma 16 t/m vr 20 dec	PWS-presentaties
	za 21 dec t/m zo 5 jan	Kerstvakantie
	vr 10 jan t/m vr 17 jan	Toetsweek 2. Gemiste A-toetsen worden ingehaald in de herkansingsronde.
3	ma 20 jan t/m vr 27 mrt	Lessen periode 3
	ma 20 jan	Kijk- en luistertoets Duits
	di 21 jan	Kijk- en luistertoets Engels
	wo 22 jan	Kijk- en luistertoets Frans, verder lesvrije dag
	ma 27 jan t/m wo 29 jan	Inhaal toetsweek 2
	ma 27 jan t/m vr 31 jan	PWS Beoordelingsgesprekken
	ma 3 feb t/m vr 7 feb	Mondelingen Frans en Duits
	di 4 feb t/m do 6 febr	Opgeven herkansing A-toetsen TW2
	ma 10 feb t/m do 13 feb	Herkansing/inhaal A-toetsen TW2
	za 15 febr t/m zo 23 feb	Voorjaarsvakantie
	di 25 feb	Lesvrije dag
	ma 2 mrt	Inleveren herkansing PWS.
	ma 2 t/m vr 6 mrt	Toetsweek 3
	wo 11 t/m wo 18 mrt	Mondelingen Nederlands en Engels
	ma 23 t/m wo 25 mrt	Opgeven herkansing A-toetsen TW3
	wo 25 t/m vr 27 mrt	Eindpresentaties technasium
4	ma 30 mrt t/m vr 17 apr	Lessen periode 4
	ma 30 mrt t/m do 2 apr	Herkansing/inhaal A-toetsen TW3
	di 7 april	Laatste inzage nagekeken herkansingen
	woe 8 apr	Laatste cijfercontrole, geschillen melden voor 14.00 uur
	ma 13 apr	Tweede Paasdag
	vr 17 apr	LSD
	vr 8 mei	Start CSE1
	wo 10 jun	Uitslag CSE1: 11.30-12.30 telefonische uitslag; felicitatie en ophalen cijferlijsten op school 16.00 uur
	ma 15 jun	Start CSE2
	vr 26 jun	Uitslag CSE2 + diploma-uitreiking (13.30 Nieuwe Kerk) en aansluitend receptie op school

1.3 Het onderwijs in de Tweede Fase

Een VWO-leerling moet in klas 6 gedurende 27 weken 40 uur aan het schoolwerk besteden; een gymnasiumleerling zelfs meer dan dat. Van deze tijd brengt de leerling 25 uur op school door en besteedt hij 15 uur onbegeleid aan zijn schoolwerk. Dit laatste kan deels thuis gebeuren en deels op school in – de helaas onvermijdelijke – tussenuren.

Als een docent door ziekte of anderszins een keer verhinderd is om les te geven, blijven de toetsstof en het toetsmoment in principe hetzelfde. De leerlingen worden geacht zelfstandig verder (te kunnen) werken aan de stof.

1.4 Het examendossier

Het eindexamen waarmee de Tweede Fase in klas 6 wordt afgesloten bestaat uit twee onderdelen: het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE)

Het schoolexamen heeft de vorm van het zogeheten “examendossier”. Gedurende de periode waarin een vak wordt gegeven, werkt de leerling aan de invulling van het schoolexamen en wordt het dossier gevuld met toetsen en werkstukken. Dit begint in beperkte mate in klas 4, neemt in klas 5 toe en loopt door tot het einde van klas 6 (tot vlak voor het centraal examen).

Het schoolexamen kent de volgende onderdelen:

- a. theoretische toetsen (A-toetsen)
- b. praktische toetsen (B-toetsen)
- c. het handelingsdeel (C-toetsen)
- d. het profielwerkstuk (PWS)

Deze onderdelen vormen samen de stof voor het schoolexamen.

Alle onderdelen van het schoolexamen (SE) moeten afgerond zijn om deel te kunnen nemen aan het centraal examen.

In hoofdstuk 3 is van ieder vak het “Programma van Toetsing en Afsluiting” (PTA) opgenomen. Bij iedere toets staat aangegeven of het om een A-, B- of C-toets gaat.

De toetsen van elke leerling worden voor het examendossier bewaard. De vorderingen van de leerling worden, zoals gebruikelijk, bijgehouden door de docent en ook ingevoerd in het leerlingvolgsysteem van de school. Ook alle werkstukken, verslagen e.d. die meetellen voor het SE, worden op school bewaard. Een half jaar nadat een leerling van school is gegaan, kunnen de werkstukken na schriftelijk verzoek opgehaald worden.

De formele regelingen ten aanzien van het examendossier zijn opgenomen in hoofdstuk 4. Deze regelingen zijn gebaseerd op het Examenbesluit en het Examenreglement van Openbaar Onderwijs Groep Groningen.

1.5 De begeleiding

A. De mentor

De docenten zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor het onderwijs. Ten aanzien van het leren studeren heeft de mentor een belangrijke taak.

In klas 6 heeft iedere leerling een mentor. De mentoren dragen zorg voor de leerlingbegeleiding. In voorkomende gevallen wordt daarbij een beroep gedaan op het IBAT (Intern Begeleidings Advies Team) of ZAT (Zorg Advies Team). De mentor besteedt op

hoofdlijnen en voor zover nodig aandacht aan het proces van plannen en leren studeren, en oefent daar enige controle op uit. Wanneer je vindt dat je bepaalde leervaardigheden niet beheerst, kun je daarin begeleiding krijgen.

De leerlingbegeleiding wordt dit schooljaar in klas 6 verzorgd door een aantal mentoren (in samenwerking met de bovenbouwondersteuner, mevrouw Smeur.

De mentoren zijn aanspreekpunt voor leerling en ouder(s)/verzorger(s) voor alle zaken die te maken hebben met het welbevinden en functioneren op school.

B. Het decanaat

Studie oriëntatie

In klas 6 moet je je oriënteren en een besluit nemen over je tijd na het Praedinius Gymnasium. Vanuit school word je daarbij geholpen door je mentor en de decanen, de heer H. Boonstra en mevrouw W. Reinalda. Het decanaat bevindt zich in de koepel, locatie Turfsingel. Wanneer er vragen zijn, kun je gerust een keer binnenwandelen of een gesprek aanvragen. Het bezoeken van de Beroepenvoorlichtingsdagen op 18, 19 en 21 november 2019 kan natuurlijk altijd: beroepenvoorlichtinggroningen.nl. Daarnaast is er allerlei foldermateriaal en zijn er boekjes over studies en universiteiten beschikbaar bij het decanaat. Op www.studiekeuze123.nl is veel informatie te vinden over bijvoorbeeld de open dagen van de verschillende opleidingen.

Studie oriëntatieverlof

In klas 6 krijg je drie verlof dagen voor een bezoek aan een instelling of opleiding. In het begin van het jaar kun je een open dag bezoeken, later in het jaar is het aan te raden "een dag student" of een "meeloop dag" te gaan doen.

Om studie oriëntatie verlof te krijgen moet je dit verzoek eerst met je ouders bespreken. We gaan ervanuit dat als je het verzoek indient je het met je ouders hebt besproken. Zij moeten namelijk toestemming geven voor het bezoek. Om toestemming te krijgen van school moet je het studie oriëntatie formulier downloaden van it's learning, vak "decanaat voor leerlingen 2019-2020", dit invullen en vervolgens dit ingevulde formulier per mail sturen naar decanaat@praedinius.nl. De decaan laat je weten of het goed is dat je gaat.

De eerste open dag van de Rijks Universiteit Groningen is op vrijdag 8 november 2019.

Voor een afspraak met de decaan mail je naar:

decanaat@praedinius.nl, h.boonstra.praedinius@o2g2.nl of w.reinalda.praedinius@o2g2.nl

C. De vertrouwenspersonen

Persoonlijke zaken die je niet goed kwijt kan of wil aan je mentor, kunnen besproken worden met onze vertrouwenspersoon binnen de school mevrouw A. Henssen. Zij weet ook waar je buiten school terecht kunt voor hulp.

Voor leerlingen met medische vragen, lichamelijke klachten en andere problemen is de GGD schoolarts bereikbaar, mevrouw N. de Jong. (nancy.de.jong@wij.groningen.nl).

2 REGELINGEN

2.1 Regeling met betrekking tot het inleveren van B- en C-toetsen

Voor het inleveren van B-toetsen (praktische opdrachten) gelden de volgende regels:

- 1 De in het programmaboekje opgenomen inleverdata zijn de uiterste data waarop de opdracht moet zijn voltooid en – indien van toepassing – bij de docent moet zijn ingeleverd.
- 2 Als een leerling het werk ter verbetering terugkrijgt, moet hij de opdracht binnen 14 dagen verbeterd aan de docent retourneren.
- 3 Levert de leerling de toets niet op de vastgestelde datum in, dan kan hij verplicht worden elke schooldag na afloop van de reguliere lessen tot 17.00 uur aanwezig te zijn, totdat de opdracht is voltooid. Gedurende deze periode kan hem de toegang tot de lessen voor het betreffende vak ontzegd worden.
- 4 Bij in gebreke blijven van de leerling heeft de docent het recht het cijfer één (1) voor de B-toets te noteren.

Voor het inleveren van C-toetsen gelden de volgende regels:

- 1 De in het PTA-boekje opgenomen inleverdata zijn de uiterste data waarop de opdracht moet zijn voltooid en – indien van toepassing – bij de docent moet zijn ingeleverd.
- 2 Als een leerling het werk ter verbetering terugkrijgt moet deze de opdracht binnen 14 dagen verbeterd aan de docent retourneren. Is het dan weer niet in orde, dan kan de leerling een nieuwe opdracht krijgen.
- 3 Levert de leerling de toets niet op de vastgestelde datum in, dan kan hij verplicht worden elke schooldag na afloop van de reguliere lessen tot 17.00 uur aanwezig te zijn, totdat de opdracht is voltooid. Gedurende deze periode kan hem de toegang tot de lessen voor het betreffende vak ontzegd worden.
- 4 Het niet voldoen aan de eisen en/of het niet op tijd inleveren van de C-toets kan consequenties hebben voor een A-toets die in sommige gevallen aan de C-toets gekoppeld is (b.v. uitsluiting van de A-toets, waardoor de leerling verplicht een herkansing moet inzetten om de A-toets in tweede instantie te doen).
- 5 Zonder afronding van deze C-toetsen kan een leerling zijn/haar diploma niet ontvangen.

2.2 Regeling handhaving van behaalde resultaten

Als een leerling niet geslaagd is voor het eindexamen en besluit het laatste jaar opnieuw te doen, gelden de volgende regels:

1. Alle A-toetsen uit klas 6 van de vakken met een Centraal Examen moeten worden overgedaan.
2. Alle B-toetsen die voldoende waren, mogen blijven staan.
3. Per C-toets beslist de betreffende sectie of de toets al dan niet moet worden overgedaan.
4. Wanneer voor een vak met alleen een Schoolexamen een voldoende is behaald, mag dit resultaat blijven staan.
5. Wanneer het vak LO is afgesloten met een voldoende of een goed, mag dit resultaat blijven staan.

2.3 Het inhalen en/of herkansen van toetsen

2.3.1 Ziekmelding bij toetsen

Een ziekmelding moet door een ouder/verzorger voor aanvang van de toets(en) telefonisch worden doorgegeven via het absentienummer: 050 3210533. Leerlingen die 18 jaar of ouder zijn, mogen dit zelf doen, tenzij hierover andere afspraken zijn gemaakt tussen de leerling en de school.

De meldkamer dient tevens per e-mail (meldkamer@praedinius.nl) een korte toelichting te ontvangen over de reden en vermoedelijke duur van de afwezigheid.

Een ziekmelding voor een tweede toets op een toetsdag in de toetsweek moet door de leerling persoonlijk worden gedaan bij de functionaris van de meldkamer.

Een ziekmelding voor alleen de eerste toets van twee toetsen op een dag kan uitsluitend nadat dit van te voren is overlegd met de conrector of bovenbouwondersteuner.

2.3.2 Het inhalen van A-toetsen

A-toetsen die *tijdens de toetsweek* niet gemaakt konden worden wegens ziekte (zie hierboven voor de regels in deze), worden ingehaald volgens een gecoördineerd rooster (gelijktijdig met de herkansingen). Dit gebeurt zo spoedig mogelijk na de toetsweek en na afloop van de reguliere lessen van die dag. Dit rooster wordt algemeen bekend gemaakt op Zermelo en via een e-mail aan de hele jaarlaag.

Regels bij het inhalen van A-toetsen

Bij het deelnemen aan inhaaltoetsen gelden de volgende regels:

1. Absentie bij een inhaaltoets dient in alle gevallen volgens de hierboven beschreven regels van te voren aan de meldkamer gemeld te worden.
2. De leerling dient zelf te zorgen voor de toegestane hulpmiddelen, tenzij door de docent(en) van het vak anders is voorgeschreven. Deze hulpmiddelen moeten voldoen aan de eisen die de school daaraan stelt. Deze zijn hieronder te vinden in paragraaf 3.5.
3. Op het inhalen van A-toetsen zijn tevens de regels van toepassing die op voorschrift van het Bevoegd Gezag gelden in zake de Examenregelgeving (zie hoofdstuk 4).

2.3.3 Herkansingsregeling

Om leerlingen in de gelegenheid te stellen tegenvallende resultaten te verbeteren is onderstaande herkansingsregeling van kracht.

Algemeen

De volgende algemene regels zijn van kracht:

- Per jaar mag een leerling voor één vak maximaal één herkansing maken.
- Een inhaaltoets mag niet herkanst worden.
- Het hoogste cijfer van de behaalde resultaten geldt.

- Voor de mondeling af te nemen A-toetsen geldt, dat deze niet herkanst kunnen worden en dat afmelding in geval van ziekte tijdig door een van de ouders/verzorgers moet plaatsvinden bij de meldkamer en de betreffende docent.

In het jaaroverzicht in 1.2 staat wanneer herkansingen en de inschrijvingen zijn. Inschrijving voor herkansingen wordt gedaan in Itslearning. Deelname aan de herkansingen zonder inschrijving is niet mogelijk.

Algemene regeling herkansing van een toets, die aantoonbaar niet vanwege aan leerlingen te wijten redenen is mislukt

Als in één klas door meer dan 50% van de leerlingen voor een toets een cijfer lager dan 5,5 is behaald, kan een herkansing gegeven worden.

- Deze herkansing vindt plaats binnen een redelijke termijn, maar niet voordat het mislukken van de toets met de klas grondig geëvalueerd is en mogelijkheid tot reparatie van kennis en vaardigheden gegeven wordt.
- De docent kan zelf het besluit nemen tot een herkansing; hij meldt dit bij de directie.
- Doet de betreffende docent dit niet, dan kan de mentor of een groep van ten minste vijf leerlingen bij de directie een verzoek tot herkansing indienen. Dit verzoek dient met redenen omkleed te zijn.
- De directie neemt, de betrokken partijen gehoord hebbend, een beslissing. Deze beslissing is bindend.
- Betreft de geboden herkansing een gecoördineerde toets, dan kan aan leerlingen uit andere klassen met een cijfer lager dan 5,5 de mogelijkheid tot herkansing worden gegeven.
- Uiteraard hoeft een leerling niet van de geboden mogelijkheid gebruik te maken.

Regeling voor klas 6

- Iedere leerling heeft recht op maximaal drie herkansingen gedurende het schooljaar.
- Na periode 1 mogen maximaal 2 A-toetsen worden herkanst uit periode 1.
- Na periode 2 mogen maximaal twee A-toetsen worden herkanst uit periode 2.
- Na periode 3 mogen maximaal twee A-toetsen worden herkanst uit periode 3.
- Praktische opdrachten (B-toetsen) en mondelinge A-toetsen (literatuurtoetsen) mogen niet herkanst worden.
- Het niet nakomen van deadlines kan leiden tot het verlies van een herkansing
- Ook het verbeteren van je pws kost je een herkansing.

Deze voorstellen gelden ook voor leerlingen die een A-toets uit de betreffende periode moeten inhalen. Leerlingen die een A-toets moeten inhalen, doen dat tegelijk met de leerlingen die de A-toets van die periode herkansen.

Regels bij het herkansen van A-toetsen

Bij het deelnemen aan herkansingstoetsen gelden de volgende regels:

1. Een leerling moet zich tijdig en op de door de school kenbaar gemaakte wijze opgeven voor de herkansing(en).
2. Indien een leerling afziet van deelname aan een opgegeven herkansing en dit uiterlijk 24 uur van te voren persoonlijk aan de meldkamerfunctionaris gemeld heeft, behoudt de leerling een herkansingsmogelijkheid voor een *andere* toets. Indien een leerling zich niet

tijdig of niet correct heeft afgemeld, wordt ervan uitgegaan dat de leerling gebruik heeft gemaakt van de betreffende herkansingsmogelijkheid.

3. Een leerling die op de afgesproken tijd afwezig is, verspeelt in principe het recht op het herkansen van de toets; het oorspronkelijk behaalde cijfer blijft staan. Absentie bij een herkansing dient in alle gevallen volgens de hierboven beschreven regels van te voren bij de meldkamerfunctionaris te worden.
4. Een leerling die zonder geldige reden lessen verzuimt voorafgaand aan de herkansingstoets, wordt het recht op herkansing, ook met terugwerkende kracht, ontzegd; het oorspronkelijk behaalde cijfer blijft staan.
5. De leerling dient zelf te zorgen voor de toegestane hulpmiddelen, tenzij door de docent(en) van het vak anders is voorgeschreven. Deze hulpmiddelen moeten voldoen aan de eisen die de school daaraan stelt. Deze zijn hieronder te vinden in paragraaf 3.5.
6. Op het herkansen van A-toetsen zijn tevens de regels van toepassing die op voorschrift van het Bevoegd Gezag gelden in zake de Examenregelgeving (zie hoofdstuk 4).

2.3.4 Uitsluiting van herkansing(en) vanwege absentie

Ieder veelvoud van 4 ongeoorloofde verzuimuren per schooljaar leidt tot:

- mogelijke uitsluiting van een klassikale/algemene herkansing;
- het verlies van één herkansingsmogelijkheid.

De directie besluit over uitsluiting en informeert de leerling hierover. Dit besluit wordt schriftelijk aan de ouder(s)/verzorger(s) bekend gemaakt.

2.3.5 Verschil van mening over de beoordeling

Wanneer een leerling en een docent van mening verschillen over de beoordeling van een toets, geldt de volgende regeling. In principe beslist de docent. Alleen als de standpunten ver uiteen blijven liggen, kan de leerling zich tot de mentor wenden. De docent wordt daarna gehoord waarna de directie een beslissing neemt. De leerling moet binnen 14 dagen na teruggave van het cijfer dit bezwaar indienen bij de mentor. Als de leerling zich ook met het besluit van de directie niet kan verenigen, kan hij zich binnen 14 dagen schriftelijk richten tot de Schoolexamencommissie. Dit schrijven dient de gronden voor het meningsverschil te bevatten en mede ondertekend te zijn door een van de wettelijke vertegenwoordigers. Binnen wederom 14 dagen doet de commissie een bindende uitspraak.

3 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

3.1 Overzicht van de toetsen in klas 6

vak	A-/B-toetsen			C-toetsen		
	P I	P II	P III	P I	P II	P III
Nederlands*	A A-schr	A-spr	A-lit		C	
La T&C**	A	A	A			
Gr T&C**	A	A	A			
Engels*	A-lit	A-schr A-klt***	A-spr A-lit			C
Duits*	A-schr	A-klt***	A-lit A-spr			
Frans*	A-lit	A-klt***	A-schr A-spr A-lit			
Filosofie	A	B	A			
Geschiedenis	A	A	A			
Aardrijkskunde	A		A			
Russisch	A	A	A A-lit			
TeHaTex	B	A	CPE			
Economie	A	A	A			
wiskunde C	A	B	A			
wiskunde A	A		A			
wiskunde B	A	A	A			
wiskunde D	A	A	A			
Biologie	A		A			C
Scheikunde	A	A	A			
Natuurkunde	A	A	A	C		
O&O			B			C

* Inclusief literatuurgeschiedenis

** Inclusief Klassiek Culturele Vorming

*** Eerste week periode 3

3.2 Totstandkoming Schoolexamencijfers

In de vak-PTA's van de verschillende vakken is te zien welke toetsen en met welk gewicht deze toetsen meetellen bij de totstandkoming van het Schoolexamencijfer.

3.3 Toegestane hulpmiddelen

Voor alle vakken:

- Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geometrische driehoek
- vlakgum
- elektronisch rekenapparaat
- eendelig woordenboek Nederlands

Vak	toegestane hulpmiddelen bij A-toetsen
Nederlands	(eendelig) woordenboek Nederlands (niet bij spellingstoets Nederlands)
Griekse T&C	woordenboek, inclusief grammaticaoverzicht
Latijnse T&C	woordenboek, inclusief grammaticaoverzicht
Duits	woordenboek naar en van de vreemde taal (alleen bij literatuurtoetsen en schrijfvaardigheid)
Frans	woordenboek naar en van de vreemde taal (alleen bij literatuurtoetsen en schrijfvaardigheid)
Engels	woordenboek naar en van de vreemde taal (niet bij literatuurtoetsen en Kijk- en Luistertoetsen)
aardrijkskunde	Grote Bosatlas 54 ^e druk
geschiedenis	woordenboek Nederlands *
wiskunde A en C	grafische rekenmachine (in examenstand)** , roosterpapier in cm2
wiskunde B	grafische rekenmachine (in examenstand)** , roosterpapier in cm2
natuurkunde	gewone rekenmachine; Binas (6de druk)
scheikunde	gewone rekenmachine; Binas (6de druk)
biologie	binas (6de druk)
economie	gewone rekenmachine

* waarbij geldt dat bij verklaringen de historische definitie leidend is

** modellen die zijn toegestaan:

- TI-84 Plus T vanaf versie OS 5.1, de basisversie met LED lampje (voorkeur);
- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS)
- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5

3.4 Het PTA per vak

Klas 6	Nederlands	<u>2019-2020</u>	Toetssoort	Tijdsduur	Weging SE	Opmerkingen
Periode	Globale leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Spelling, interpunctie, formulering, woordenschat (antwoorden op Itslearning)	Nieuw Nederlands (blz. 172-237 en blz. 239-269), docentmateriaal	A	55	2/20	
	Schrijfvaardigheid: beschouwing of betoog op basis van op de toets uitgereikte artikel(en)*	Nieuw Nederlands (blz. 50-73 en blz. 150-171), docentmateriaal	A	180	6/20	600 woorden (op 5 november)
	Literatuur					
2	Spreekvaardigheid (PWS-presentatie)	Nieuw Nederlands (blz. 104-117), docentmateriaal	A	30	4/20	
	Literatuur (poëzie, eindbalans)**		C			
3	Literatuur (mondeling)***	Laagland, Literom, Lexicon van literaire werken, Kritisch literatuur lexicon, docentmateriaal (zie ook Itslearning)	A	30	6/20	Leeslijst-festival
	Examentraining					Excursie Stedelijk Museum (23 januari)
4	Examentraining					
Weging SE totaal	Klas 4 0/20	Klas 5 2/20				

*Het onderwerp wordt een week van tevoren bekend gemaakt.

**Leerlingen leveren hun C-toets Leesdossier in de week voor de voorjaarsvakantie in.

***Leerlingen leveren hun leeslijst in de week na de herfstvakantie in. Bij te laat inleveren bepaalt de docent Nederlands de titels op de lijst.

Klas 6	Latijnse taal en cultuur		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Examenstof	Gelezen stof + vertaling	A	90	(A6) 4/20	
2	Examenstof	Gelezen stof + vertaling	A	90	(A7) 4/20	
3	Examenstof	Gelezen stof + vertaling	A	110	(A8) 4/20	
Weging SE totaal	Klas 4 (A1) 1/20 +(A2)1/20	klas 5 (A3) 2/20 + (A4) 1/20 +(A5) 3/20				

Klas 6	Griekse taal en cultuur		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Examenstof	Gelezen stof + vertaling	A	90	(A6) 4/20	
2	Examenstof	Gelezen stof + vertaling	A	90	(A7) 4/20	
3	Examenstof	Gelezen stof + vertaling	A	110	(A8) 4/20	
Weging SE totaal	Klas 4 (A1) 1/20 +(A2)1/20	klas 5 (A3) 2/20 + (A4) 1/20 +(A5) 3/20				

Klas 6	Engels		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Literatuur 3: Shakespeare	Lit.3: Shakespeare Reader	A	90	(A3) 2/15	
2	Schrijfvaardigheid (SV)	Schrijfofdracht	A	90	(A4) 3/15	Op 21-1 (eerste week p3)
	Kijkluistervaardigheid (KLT)	CITO KLT (P2/P3)	A	60	(A5) 3/15	
3	Literatuur 4	Lit 4: - presentatie – over een literair thema in drietallen - mondeling over 6 boeken van de lijst binnen een thema en in tweetallen	A/C	7	(A6) 2/15	tijdsduur is per leerling
	Spreekvaardigheid (SP)	thema boeken van de lijst	A/C A	15	(A7) 3/15	
4	Examentraining MC <i>[thuis: 1 CITO-examen]</i>					
Weging SE totaal	Klas 5 (A1) 1/15 + (A2) 1/15					

NB1: Leesdossier P3 is C, dus verplicht. Bij het niet voldoen aan de verplichting volgt een schriftelijke reparatie. Als deze niet of niet naar behoren wordt gedaan, bestaat de mogelijkheid tot uitsluiting van het examen.

NB2: Lit 4 (A6) cijfer is 2/3 mondeling + 1/3 presentatie

Klas 6	Duitse taal en cultuur		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Literatuur : o.a. Brecht, Kafka, Hesse Schrijfvaardigheid Grammatica Luister- en spreekv.h.	Schrijfvaardigheid : Opstel	A3 -schr.	90	(A3) 5/20	De in de les gemaakte opdrachten tellen voor 50% mee.
2	Literatuur Vocabulaire Luister- en spreekvaardigheid Examenteksten	SE Kijk/luistertoets CITO	A4-klt	75	(A4) 5/20	Op 20-1 (eerste week P3)
3	Literatuur Luister- en spreekvaardigheid Examentraining	Mondeling examen over gelezen boeken (7 boeken) + literatuurgeschiedenis Mondeling uitspraak en spreekvaardigheid	A5-lit A6-spr	30 15	(A5) 4/20 (A6) 4/20	De in de les gemaakte opdrachten tellen voor 50% mee.
Weging SE totaal	Klas 4	Klas 5 (A1) 1/20 + (A2) 1/20				

Klas 6	Frans taal en cultuur		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Literatuur Schrijf-, luister-, spreek- en leesvaardigheid 1 boek	literatuur	A	55	(A2) 1/16	Verplicht 1 schrijfofdracht inleveren bij de docent.
2	Schrijf-, luister-, spreek- en leesvaardigheid 1 boek	SE Kijk- en luistervaardigheid	A	75 20 10	(A3) 4/16	Op 22-1 (eerste week p3) Verplicht 1 schrijfofdracht inleveren bij de docent.
3	Schrijf- en leesvaardigheid 1 boek	Schrijfvaardigheid * Mondeling deel I: boeken Mondeling deel II: spreekvaardigheid	A A A	90 20 10	(A4) 4/16 (A5) 2/16 (A6) 4/16	Verplicht 1 schrijfofdracht inleveren bij de docent.
4	Examentraining					
Weging SE totaal	Klas 4 -	Klas 5 (A1) 1/16				Deelname aan de schrijftoets is pas toegestaan als per periode één schrijfofdracht is ingeleverd. Is dit niet gebeurd, dan moet je meedoen aan de herkansingstonde en kost het je een herkansing.

Klas 6	Filosofie		Toetssoort	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toets stof (precies)	A/B			
1	Kentheorie: Ken je klassiekers	Syllabus + aantekeningen Dossier examentema (ExTh)	A Gehele dossier ExTh = 20% (A6)	90	(A5) 3/15	
2	Wetenschapsfilosofie	Onderzoeksverslag volgens protocol Dossier examentema (ExTh)	B Gehele dossier ExTh = 20% (A6)	12 uur pp (groepsopdracht)	(B2) 2/15	
3	Het goede leven & De vrije markt (examentema)	Boek (opgegeven stof) + aantekeningen	A Gehele dossier ExTh = 20% (A6)	110	(A6) 2/15	
4	-					
Weging SE totaal	Klas 4 (A1) 1/15	klas 5 (A2) 2/15 + (A3) 2/15 + (A4) 2/15 + (B1) 1/15 Weging B1 (PhoM) zoals in PTA klas 5 2018-19 vermeld				

Klas 6	Geschiedenis		Toetssoort	Tijds duur	Weging SE*
<i>Periode</i>	<i>Globale Leerstof</i>	<i>Toetsstof (precies)</i>	<i>P/A/B/C/V</i>		
1	Historische Context 1 + 2: De Republiek Verlichting en Revoluties + Kenmerkende Aspecten 1 t/m 30	H 2 en 5 <i>Historische Contexten</i>	A	55	(A3) 2/14
2	Historische Context 3 • Duitsland + Kenmerkende Aspecten 1 t/m 44	H 3 <i>Historische Contexten</i>	A	75	(A4) 3/14
3	Historische Context 4 • Koude Oorlog + Kenmerkende Aspecten 1 t/m 49 Herhaling en voorbereiden stof examen	H4 <i>Historische Contexten</i> Overzichtstoets K.A.	A	75	(A5) 3/14
4					
Weging SE totaal	Klas 4: -	Klas 5: (A1) 2/14 + (A2) 2/14 + (B1) 1/14 + (B2) 1/14			

Klas 6	Aardrijkskunde		Toetssoort + duur	tijdsdu ur	Weging SE*
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V		
1	Wonen in Nederland Begin Systeem aarde	Hele boek + vragen	A	90	(A5) 3/18
2	Systeem aarde				
3	Systeem aarde	Hele boek + vragen	A	90	(A6) 3/18
4					
Weging SE totaal	Klas 4 A1 (2/18) + A2 (2/18)	klas 5 A3 (3/18) + A4 (3/18) + B (2/18)			

Klas 6	Russisch		duur + gewing
Periode	Globale leerstof	Toetsstof	
1	Eindcijfer leerjaar 5vwo Taalvaardigheid (woordenschat, grammatica, lees-, luister- en spreekvaardigheid + literatuur)	Taalvaardigheden 5vwo Taalportfolio 1 SE spreken (presentatie + dialoog) SE luisteren	Cijfer = 10% (20m) – 20% (60m) – 20%
2	Taalvaardigheid (woordenschat, grammatica, lees-, luister- en spreekvaardigheid + literatuur)	Taalportfolio 2 SE schrijven (woordenboek toegestaan)	(90m) – 20%
3	Taalvaardigheid (woordenschat, grammatica, lees-, luister- en spreekvaardigheid + literatuur)	Taalportfolio 3 Praktische opdrachten literatuur SE Literatuurtoets	15% (90m) – 15%
CSE RUSSISCH: maandag 25 mei 2020 09:00-11:30			

Taalvaardigheden in taalportfolio 1-2-3: oefenen en toepassen taalvaardigheden (woordenschat, grammatica, lezen, luisteren, spreken en schrijven) aan de hand van leesboekje Бедная Аня + vragenboekje, leesboekje Акунин Азazel, leesteksten, handouts, filmfragmenten, woorden A2/B1, schrijfbundel en literatuurbundel.

Schoolexamen presentatie + dialoog: je bereidt een presentatie voor van max. 5 minuten in het Russisch over een zelf gekozen onderwerp. Aansluitend een gesprek met docent over thema met voorbereidingstijd.

Schoolexamen luisteren: je beantwoordt vragen bij een of meerdere audio- / videofragmenten binnen vastgestelde tijd

Schoolexamen schrijven: brief / blog / post / commentaar schrijven (oefenen met schrijfbundel). Woordenboek NL/RU – RU/NL toegestaan.

HET SCHOOLEXAMEN LITERATUUR BESTAAT UIT:

- a) zeven praktische opdrachten in het literaturoffier, waarvan twee verplicht en vijf naar keuze uit een lijst met opdrachten.
- b) schriftelijke toets bij de bundel Russische literatuur.

VWO LEESLIJST RUSSISCH IN 2019-2020 (proza NL-vertaling toegestaan, gedichten RU)

Проза

1.	Н. М.Карамзин:	Бедная Лиза	1792
2.	А.С. Пушкин:	Пиковая дама	1834
3.	А.П. Чехов:	Шуточка	1886
4.	Г. И. Газданов:	Товарищ Брак	1927
5.	С.Д. Довлатов:	Чемодан	1986
6.	Д.И. Рубина:	Любка	1987

Стихи

1.	А.С. Пушкин:	Осень	1833
2.	М.Ю. Лермонтов:	Сон	1841
3.	А.А. Фет:	Буря на небе вечернем	1842
4.	О.Э. Мандельштам:	Я пью за военные астры	1931
5.	Б.Б. Рыжий:	Я тебе привезу из Голландии Lego	2000

Centraal schriftelijk examen (CSE): het CITO eindexamen Russisch toetst leesvaardigheid met tekstbegripvragen (meerkeuze/open vragen) bij +/- 10 teksten. Het examen wordt afgenomen **op maandag 25 mei 2020 09:00-11:30**

Naslagwerken/materiaal:

Leesboekje Бедная Аня (A2) + vragenboekje, leesboekje Акунин Азazelъ (B1), leesteksten, handouts, podcasts, filmfragmenten, schrijfbundel en literatuurbundel, vertalingen, oefenexamens CITO, woordenlijst A2/B1, woordenboek RU-NL, NL-RU

Klas 6	TEHATEX		Toetssoort + duur	tijds duur	Weging SE*
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V		
1	praktische opdracht	CPE oefeningen en coaching op eigen werkproces. Subdomein A1: Beschrijven, onderzoeken en interpreteren. Subdomein A2: Beschouwen Domein B: Praktijk	B		4/16
2	Praktische opdracht voorbereiding CPE Vorbereiding CSE	CPE oefeningen en coaching op eigen werkproces. Onderwerpen van CSE naar aanleiding van het examen thema Voorbeeldig Subdomein A1: Beschrijven, onderzoeken en interpreteren. Subdomein A2: Beschouwen Domein B: Praktijk	A	90	4/16
3	Praktische opdracht CPE + herhaling behandelde theorie eindexamen thema CSE Voorbeeldig	Eindopdracht a.d.h.v. aangereikte opgaven CPE Subdomein A1: Beschrijven, onderzoeken en interpreteren. Subdomein A2: Beschouwen Domein B: Praktijk	CPE		
Weging SE totaal	Klas 5: (B1) 1/16 + (B2) 1/16 + (B3) 1/16 + (A1) 4/16 + (B4) 1/16				

Klas 6	Economie		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V		
1	Economische groei en economisch beleid	Praktische economie, katern Economische groei + katern Conjunctuur en economisch beleid hoofdstuk 1 + uitgereikt materiaal en aantekeningen	A	55	(A3) 1/5
2	Economisch beleid, keynesiaanse modellen en monetair beleid	Praktische economie, katern Economische groei, katern Conjunctuur en economisch beleid + uitgereikt materiaal Keynesiaanse modellen en monetair beleid + aantekeningen	A	90	(A4) 1/5
3	Herhaling en verdieping examenstof	Praktische economie, katern Economische groei + Conjunctuur en economisch beleid + Zakboek economie + uitgereikt materiaal en aantekeningen	A	110	(A5) 1/5
4	Herhaling en verdieping examenstof	Examentraining			
Weging SE totaal	Klas 4	Klas 5 (A1) 1/5 + (A2) 1/5			

Klas 6	Wiskunde C		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	6VWO C: dictaat perspectief, H3 vorm en ruimte, dictaat rekenen/onderzoeken	dictaat perspectief, H3 vorm en ruimte+ rekenen/onderzoeken	A	90	(A2) 3/12	SE eindterm: vorm en ruimte, vaardigheden, algebra
2	6VWO C: H2 logisch redeneren, V1+ keuze onderwerp	PO: keuzeonderwerp	B	-	(B) 1/12	Tijdsbesteding: 3 uur (gedeeltelijk in de les)
3	6VWO C H4, V2 + Examenvoorbereiding	Deel 6C: H2, H4 V1 + V2	A	90	(A3) 3/12	SE eindterm: logisch redeneren, verbanden, veranderingen
Weging SE totaal	Klas 4 -	klas 5 (B) 2/12 + (A1) 3/12				

Klas 6	Wiskunde A		Toetssoort + duur	tijdsduur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	5VWO A: H3 Periodieke functies, H6 Rijen en recursie, Dictaat onderzoeksopgaven	5VWO A H3, H6 + Dictaat onderzoeksopgaven	A	90	(A2) 3/12	SE eindterm: verandering, verbanden, vaardigheden
2	6VWO A: H3 Functies bewerken, H4 Differentiëren	Geen	-	-	-	
3	6VWO A H5 Exponentiële en logaritmische functies, H6 Verbanden V1, 2 en 3	Deel 6A: H3, H4, H5, H6, V1, 2 en 3	A	90	(A3) 4/12	SE eindterm: Algebra, tellen, verandering, verbanden,
Weging SE totaal	Klas 4 -	klas 5 (B) 2/12 + (A1) 3/12				

Klas 6	Wiskunde B		Toetssoort	Tijdsduur	Weging SE*
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V		
1	Exponentiële en logaritmische functies, toepassingen van integreren, bewegingsvergelijkingen	6VWO B 11e ed. H1, H2, H3	A	90	(A3) 3/12
2	Goniometrische formules (o.a. som- en verschilformules, verdubbelingsformules), functies onderzoeken	6VWO B 11e ed. H4, H5 huiswerktoets	A	90	(A4) 1/12
3	Meetkunde en examentraining	6VWO B 11e ed. H4, H5, H6	A	90	(A5) 3/12
Weging SE totaal	Klas 4 -	klas 5 (A1) 4/12 + (A2) 2/12			

Klas 6	Wiskunde D		Toetssoort	Tijdsduur	Weging SE*
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V		
1	Correlatie, regressie, kegelsneden, reeksontwikkelingen	6 VWO D (11e ed.): H1, H3 en Reeksontwikkelingen	A	55	(A5) 1/7
2	Rijen, recursie & webgrafieken. Voortgezette integraalrekening	4VWO D: H5 en H6 6VWO D (11e ed.): Voortgezette integraalrekening	A	55	(A6) 1/7
3	Differentiaalvergelijkingen en functies met twee variabelen	6VWO D (11e ed.): H4 & H5	A	55	(A7) 1/7
Weging SE totaal	Klas 4 -	klas 5 (A1) 1/7 + (A2) 1/7 + (A3) 1/7 + (A4) 1/7			

Klas 6	Biologie		Toetssoort	tijds duur	Weging overgang totaal /	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V				
1	Uitscheiding Hormonen Sport	5VWO Hfst 10, 13 & 16	A	90		(A4) 2/13	
2	Planten DNA						
3	Eiwit Wereldwijde Kringlopen	6VWO Hfst 21, 19, 20 & 18 Vaardigheden gehele jaar (practicumschrift)	A C	90		(A5) 2/13	Practicumschrift moet als voldoende zijn afgetekend voor het gehele jaar
4							
Weging SE totaal	Klas 4: (A1) 2/13 + (B1) 1/13	Klas 5: (A2) 2/13 + (A3) 2/13 + (B2) 2/13					

Klas 6	Scheikunde		Toetssoort + duur	Tijds duur (min)	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Hfdst. 14, 15 en 16	Hfdst. 8, 9, 14, 15, 16 Micro/Macro	A	110	(A3) 3/19	
2	Hfdst. 10, 17 + suiker module	Hfdst. 10, 11, 12, 17 + suiker module (o.a. blokschema's)	A	90	(A4) 3/19	Bezoek Suikerunie
3	Hfdst. 10, 18, 19	Hfdst. 8 t/m 19 + stencils bindingen en evenwichten	A	110	(A5) 3/19	
4	-					
Weging SE totaal	Klas 4: (A1) 1/19 + (B1) 1/19	klas 5: (B2) 2/19 + (A1) 3/19 + (A2) 3/19				

Klas 6	Natuurkunde		Toetssoort + duur	Tijdsd uur (min)	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Elektromagnetische straling en materie: Zon en sterren	Nieuw: Stevin H14 Herhaling: Stevin H1, H2, H3, H5, H6, H7, H13 (alleen 13.1).	A (en C)	90	(A2) 2/10	
2	Kern en deeltjesprocessen: Deeltjes en hun interacties	Nieuw: Stevin katern "Kern, quark en GUT" en Stevin H9 Herhaling: Stevin H8, H10, H11, H12 en H13 (alleen 13.2).	A	90	(A3) 2/10	
3	Quantumwereld Natuurwetten	Nieuw: Stevin H15 Herhaling: Stevin H1, H2, H3, H4, H5, H6, H7, H13 (alleen 13.1)	A	90	(A4) 2/10	
4	-					
Weging SE totaal	Klas 4 (B1) 1/10	klas 5 (B2) 1/10 + (A1) 2/10				Deelname aan de natuurkunde-olympiade kan leiden tot bonuspunten (maximaal 0,5) op de A-toets van p.2. Bij deze olympiade is geen inhaal of herkansing mogelijk.

Klas 6	Onderzoek en Ontwerpen (O&O)		Toets soort + duur	(SLU)	Weging SE*	Opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toets stof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Start Meesterproef, eerst individuele theoretische verdieping			40 + 40		Totaal 200 SLU!
2	Vervolg Meesterproef Presentatie verdieping*			40 + 40		Iedereen doet een individuele, theoretische natuurwetenschappelijke verdieping en presenteert dat tijdens de PWS-presentaties (= PWS-cijfer) * eisen van PWS gelden voor de individuele, theoretische natuurwetenschappelijke verdieping van de meesterproef (als ervoor gekozen is PWS te combineren met de meesterproef.)
3	Afronding Meesterproef Portfolio		B C	40	(B3) 5/10	Cijfer Meesterproef bestaat uit: Individueel cijfer (20%), tevens PWS-cijfer Product cijfer (40%) Proces cijfer (40%)
4	-					
Weging SE totaal	Klas 4 -	klas 5 (B1) 2/10 + (B2) 3/10				P.S. Wanneer je klas 6 voor de tweede keer doet omdat je niet geslaagd bent, mag je cijfer van de meesterproef blijven staan.

Klas 6	Lichamelijke Opvoeding		Toetssoort + duur	tijds duur	Weging SE*	opmerkingen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)	P/A/B/C/V			
1	Sportoriëntatie Alle blokken voldaan				Moet voldoende zijn	
2	Sportoriëntatie Alle blokken voldaan				Moet voldoende zijn	
3		Aanvulling LO examendossier Zie bijlage				
4						
Weging SE totaal						Letter klas 5 + klas 6

3.5 Het Profielwerkstuk en de Meesterproef

Profielwerkstuk

Een belangrijk onderdeel van het Schoolexamen is het profielwerkstuk, waarmee de leerling aan het eind van de Tweede Fase laat zien welke kennis en vaardigheden hij in het onderwijs heeft verworven. Aan het eind van de vijfde klas kiest de leerling voor welke twee vakken hij/zij het profielwerkstuk gaat maken en kiest hij/zij het onderwerp. Het profielwerkstuk wordt in de eerste twee periodes van klas 6 gemaakt.

Tot de herfstvakantie heeft de leerling ten minste tweewekelijks contact met zijn/haar eerste begeleider; in een door de eerste begeleider te bepalen stadium kunnen deze overlegmomenten opgevoerd worden tot wekelijks.

Het profielwerkstuk moet uiterlijk **woensdag 12 december 15.00 uur** bij beide begeleider zijn ingeleverd. In de week van 28 januari vindt het beoordelingsgesprek plaats met de begeleiders. Het minimale cijfer dat behaald moet worden is een 4. Is dit cijfer niet behaald, dan moet de leerling verplicht een herkansing inzetten om te verbeteren. Overigens is het inzetten van een herkansing om te verbeteren ook in andere gevallen mogelijk. Overschrijding van de deadline kost de leerling een punt per week. Wanneer uiteindelijk geen 4 wordt behaald, kan de leerling geen eindexamen doen en is hij of zij per definitie gezakt!

Van **maandag 16 december t/m donderdag 19 december** wordt het werkstuk gepresenteerd in het bijzijn van je begeleider, een docent Nederlands en ander publiek. **Vrijdag 20 december** is er een plenaire presentatie van geselecteerde werkstukken voor ouders en/of verzorgers, docenten en leerlingen.

Voor de opzet van het profielwerkstuk is gekozen voor de volgende uitgangspunten:

- 1 Het werkstuk omvat twee vakken.
- 2 Het onderwerp is vrij, de begeleidende docent kan de leerling daarbij sturen en suggesties doen als een leerling zelf niet tot een keus kan komen.
- 3 In principe wordt het werkstuk door twee leerlingen gemaakt.
- 4 Het profielwerkstuk kan in verschillende vormen gepresenteerd worden, maar dient altijd vergezeld te gaan van een schriftelijk verslag en een logboek, waarin verantwoording wordt afgelegd over de 80 uur die aan het werkstuk besteed moeten worden.
- 5 Het onderwerp moet in klas 5 door de begeleidende docenten goedgekeurd zijn. De echte werkzaamheden mogen pas na deze goedkeuring starten.
- 6 De leerling is van tevoren op de hoogte van de criteria die gehanteerd worden bij de beoordeling.

Als een leerling van een van bovenstaande regels wil afwijken, kan dat alleen met toestemming van de coördinator PWS. Zie voor meer gedetailleerde beschrijving van de regels en de beoordelingscriteria het PWS-boekje (ook op de site te vinden).

De meesterproef

Het Technasium wordt afgesloten met een zogenoemde "meesterproef". De tijdsbesteding komt neer op 200 slv (een PWS heeft 80 slv).

De natuurwetenschappelijk theoretische verdieping van de meesterproef telt als PWS-cijfer. De deadlines van het PWS zijn dan ook van toepassing op dit deel van de meesterproef.

3.6 Rekentoets

De rekentoets wordt met ingang van het schooljaar 2019-2020 afgeschaft. De wetswijzigingen die hiervoor nodig zijn gaan in per 01-01-2020 met terugwerking tot 01-08-2019.

4 EXAMENREGELGEVING

Onderdelen van het schoolexamen kunnen al vanaf klas 4 tot en met klas 6 worden afgenomen. Daarom moeten leerlingen vanaf het begin van klas 4 duidelijk weten welke toetsen in welk leerjaar afgenomen worden, welke alleen meetellen voor de overgang, welke meetellen voor de overgang en het Schoolexamen en welke alleen voor dit laatste meetellen. Ook de weging van de toetsen zowel voor de overgang als voor het examendossier moet bekend zijn, evenals de herkansingsregeling voor beide. Ten slotte lijkt het voor een goed zicht op het hele proces ook van belang de inhoudelijke kant van het eindexamen te vermelden.

Hierna worden de volgende onderdelen besproken:

- Examens in de Tweede Fase:
- Centraal examen en schoolexamen
- Slaag-/zakregeling
- Examendossier
- Praktische opdrachten, handelingsdeel en het examendossier
- Verschil van mening over de beoordeling
- De schoolexamencommissie
- Deelname aan de toetsen
- Onregelmatigheden
- Ontheffingen
- Examenreglement v.w.o.-h.a.v.o.-v.m.b.o. van Openbaar Onderwijs Groep Groningen.

4.1 Examens in de Tweede Fase

4.1.1 Centraal Examen (CE), Schoolexamen (SE) en het combinatiecijfer

Vakken met een Schoolexamen en een Centraal Examen:

Nederlands	alle moderne vreemde talen
Latijn	Grieks
economie	geschiedenis
aardrijkskunde	filosofie
tehatex	wiskunde ABC
scheikunde	natuurkunde
biologie	

Vakken met uitsluitend een Schoolexamen

Algemene natuurwetenschappen (ANW); maatschappijleer; lichamelijke opvoeding; O&O; wiskunde D.

Combinatiecijfer

Het vak maatschappijleer wordt afgerond op 0 decimalen en vormt samen met het op 0 decimalen afgeronde cijfer voor het PWS het combinatiecijfer. Alle 2 onderdelen wegen even zwaar en worden dus vóór de berekening afgerond! Dit combinatiecijfer telt op de eindlijst op dezelfde manier mee als een vak met alleen een schoolexamen. Voor deze onderdelen geldt dat minimaal een 4 moet zijn behaald.

4.1.2 De afronding van SE's, CE's en Eindcijfers

In onderstaande wordt onderscheid gemaakt tussen 3 soorten cijfers: *SE-eindcijfer*, *CE-cijfer* en *eindcijfer*. Het *SE-eindcijfer* is het gemiddelde van alle schoolexamens: afgerond op een rond getal (zonder decimalen) wanneer het een vak met alleen een schoolexamen betreft; afgerond op een cijfer met 1 decimaal wanneer het een vak met SE en CE betreft.

- afronding van *SE-eindcijfers* voor vakken met SE en CE:
5,44 -> 5,4
5,45 -> 5,5
- afronding van *SE-eindcijfers* voor vakken met alleen SE:
5,44 -> 5,4 -> 5
5,45 -> 5,5 -> 6

Het *CE-cijfer* is altijd een cijfer met 1 decimaal.

Het *eindcijfer* is in geval van vakken met alleen een SE altijd het op 0 decimalen afgeronde *SE-eindcijfer* (zie boven). In geval van vakken met SE en CE, is het *eindcijfer* het op 0 decimalen afgeronde gemiddelde van het op 1 decimaal afgerond *SE-eindcijfer* en het op 1 decimaal afgeronde *CE-cijfer*. Wanneer de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien het cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Bij vakken met een CE wordt bij de afronding dus NIET gekeken naar het tweede decimaal.

- SE = 7,4; CE = 7,6 -> gemiddeld 7,5 -> *eindcijfer* 8
- SE = 5,4; CE = 5,5 -> gemiddeld 5,45 -> *eindcijfer* 5

4.1.3 Slaag-/zakregeling (zie examenbesluit, artikel 49)

Volgens het eindexamenbesluit is een leerling geslaagd als hij:

1. voor al zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* een 6 of meer heeft behaald;
2. voor één van zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* een 5 en voor de overige vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* een 6 of meer heeft behaald;
3. voor één van zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 4 en voor de overige vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de *eindcijfers* tenminste 6,0 bedraagt, dan wel
4. voor twee van zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld als *eindcijfer* 4 en voor één van deze vakken als *eindcijfer* 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de *eindcijfers* tenminste 6,0 bedraagt;
5. voor alle vakken op het centraal examen (CE) gemiddeld een 5,5 heeft behaald (m.a.w.: als het gemiddelde van alle *CE-cijfers* gemiddeld een 5,5 is);
6. voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde als *eindcijfer* minimaal een 6 en ten hoogste één 5 heeft behaald.

Bovendien geldt dat geen van de *eindcijfers* van onderdelen van het combinatiecijfer, lager is dan 4, en dat het vak lichamelijke opvoeding beoordeeld is als "voldoende" of "goed".

4.1.4 Aantekening ‘cum laude’

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het combinatiecijfer, en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
- b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie ‘voldoende’ voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50 examenbesluit VO.

4.1.5 Examendossier

Het schoolexamen heeft de vorm van een examendossier. In de bovenbouw van het VWO werkt de leerling aan de samenstelling van het examendossier en aan het voldoen aan de eisen die aan dit dossier gesteld worden.

Het examendossier is dus enerzijds een overzicht van eisen waaraan de leerling moet voldoen, met de daarbij behorende gewichten voor de verschillende onderdelen. Anderzijds bevat het alle SE-toetsen die de leerlingen voor het vak heeft afgelegd. Het examendossier wordt door de school bewaard tot een half jaar na het CSE. Leerlingen die onderdelen van hun examendossier na afloop daarvan willen ophalen, kunnen daartoe een schriftelijk verzoek indienen bij de examensecretaris, mevrouw P.S. Gombert .

Inhoud van het examendossier

In de examenprogramma's van de diverse vakken is beschreven welke onderdelen in het Schoolexamen aan de orde moeten komen. Tevens is aangegeven welke toetsvormen in het examendossier gehanteerd worden.

Voor de meeste vakken is daarbij de volgende indeling gehanteerd:

- a. toetsen met gesloten en/of open vragen (A-toetsen)
- b. praktische opdrachten (B-toetsen)
- c. handelingsdeel (totaal van C-toetsen)

4.2 Praktische opdrachten, handelingsdeel, examendossier

4.2.1 Praktische opdrachten

Praktische opdrachten (B-toetsen) zijn bedoeld om vaardigheden te toetsen. Een praktische opdracht in het kader van het Schoolexamen heeft een beperkte studielast (10 tot 20 uur) en een concreet eindresultaat. Het gaat echter niet alleen om het eindproduct, maar ook om het proces waarin diverse vaardigheidselementen geïntegreerd moeten worden gebruikt. De leerling moet zijn activiteiten documenteren in een logboek of in een andere, door de docent vast te stellen vorm, zodat deze door de docent bij de beoordeling betrokken kunnen worden.

4.2.2 Handelingsdeel

Het handelingsdeel betreft C-toetsen die vooral bij de talen voorkomen (zie toetsoverzicht). Verder behoren daartoe opdrachten om een museum of tentoonstelling te bezoeken, een televisieprogramma te bekijken of andere soortgelijke opdrachten. Ook de eindtermen op het gebied van oriëntatie op studie en beroep zijn in het handelingsdeel geplaatst.

Kenmerkend voor de activiteiten in het handelingsdeel is het gegeven dat de leerling deze met goed gevolg heeft uitgevoerd. De beoordeling voor het Schoolexamen beperkt zich dan ook tot de uitspraak 'naar behoren gedaan'. Indien een opdracht niet naar behoren uitgevoerd is, kan een herhalingsopdracht volgen.

4.2.3 Afsluiting van het examendossier

Het Schoolexamen als geheel wordt formeel afgesloten aan het einde van de opleiding.

In de praktijk is er sprake van een flexibele afsluiting. Onderdelen van het Schoolexamen worden namelijk gedurende de hele Tweede Fase afgesloten.

De leerling heeft aan de eisen van het Schoolexamen voldaan als alle toetsen zijn afgelegd (voorzien zijn van een cijfer) en alle voorgeschreven handelingen en activiteiten naar behoren zijn uitgevoerd. Aan deze laatste onderdelen zal geen cijfer worden toegekend. De examinator stelt aan de hand van een notitie vast of een handelingsactiviteit naar behoren is uitgevoerd. Deze notitie maakt onderdeel uit van het examendossier.

Het examendossier moet zijn afgesloten voordat een leerling kan deelnemen aan het Centraal Examen.

4.3 Verschil van mening over de beoordeling

De examinator geeft de kandidaat inzage in de normen die bij het bepalen van het cijfer voor de afgelegde toetsen door hem zijn gehanteerd.

Als een kandidaat in een vak door twee of meer docenten is geëxamineerd, bepalen deze docenten in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen.

Wanneer een leerling en een docent van mening verschillen over de beoordeling van een toets, geldt de volgende regeling. In principe beslist de docent. Alleen als de standpunten zeer ver uiteen liggen kan de leerling zich tot de mentor wenden. De directie neemt- de docent gehoord hebbende- een beslissing. De leerling moet binnen 14 dagen na teruggave van het cijfer dit bezwaar indienen via de mentor. Als de leerling zich ook met het besluit van de schoolleiding niet kan verenigen, kan hij zich binnen 14 dagen schriftelijk richten tot de Schoolexamencommissie. Dit schrijven dient de gronden voor het meningsverschil te bevatten en mede ondertekend te zijn door een van de wettelijke vertegenwoordigers. Binnen wederom 14 dagen doet de commissie een bindende uitspraak.

4.4 De Schoolexamencommissie

De Schoolexamencommissie kent de volgende vaste leden:

Voorzitter De heer M.H.C. van Daal, rector
Eindexamensecretaris Mevrouw P.S. Gombert
De heer M.T. de Vroome, conrector bovenbouw

4.5 Deelname aan de toetsen

- 1 Wanneer een leerling aan een theoretische toets (A-toets) deelneemt, geeft hij daarmee te kennen dat hij zich lichamelijk en geestelijk in staat acht het betreffende onderdeel af te leggen. Het is dus niet mogelijk **achteraf** vast te stellen dat de lichamelijke en/of geestelijke gesteldheid om de toets af te leggen ontoereikend was.
- 2 Wanneer een leerling verhinderd is aan een toets deel te nemen, doet een wettelijke vertegenwoordiger daarvan vóór de aanvang van de toets mededeling aan de school. Een telefonische mededeling dient later schriftelijk bevestigd te worden. De directie beoordeelt de geldigheid van de reden van verhindering.
- 3 Een in eerste instantie gemiste toets kan, met uitzondering van het gestelde onder Herkansingsregeling, slechts ingehaald en niet herkanst worden.

4.6 Onregelmatigheden

- 1 Wanneer een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
- 2 De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen zijn:
 - a het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan een of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
 - d het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen; indien het hernieuwd examen in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen;
 - e een sanctie in lijn met het PTA van het betreffende leerjaar.
- 3 De directeur deelt zijn beslissing binnen twee dagen na constatering van de onregelmatigheid schriftelijk mee aan de kandidaat. In de schriftelijke mededeling wordt gewezen op het bepaalde in dit artikel, lid 4. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, als deze minderjarig is, en aan het College van Bestuur en de inspectie.
- 4 De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de door het College van Bestuur in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag een directeur geen deel uitmaken. In overeenstemming met artikel 5 van het Eindexamenbesluit VO wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van sub d van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat als deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

4.6.1 Commissie van beroep

De commissie van beroep bestaat uit drie leden die in dienst zijn van het bevoegd gezag. In de commissie zitten in ieder geval een onderwijskundig beleidsmedewerker en de bestuurssecretaris. De bestuurssecretaris zal als secretaris zal fungeren. De commissie kiest uit haar midden een voorzitter. In de commissie zitten geen medewerkers van de scholen van voortgezet openbaar onderwijs van Openbaar Onderwijs Groep Groningen.

Het adres van de commissie van beroep is: Openbaar Onderwijs Groep Groningen, Postbus 744, 9700 AS Groningen

4.7 Ontheffing(en)

Als een leerling vanwege zijn lichamelijke gesteldheid durend niet in staat is het onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding te volgen, kan het bevoegd gezag na overleg met de leerling en een van zijn wettelijke vertegenwoordigers aan deze leerling ontheffing van deelname aan het onderwijs in dit deelvak verlenen. De inspectie wordt van deze ontheffing in kennis gesteld onder vermelding van de gronden waarop deze berust.

In overleg met de sectie LO zal omschreven worden onder welke voorwaarden een leerling in aanmerking kan komen een ontheffing voor dit vak.

In overleg met het IBAT (Intern Begeleidings Advies Team) zal worden omschreven onder welke voorwaarden een leerling in aanmerking kan komen voor een dyslexieverklaring en zal worden onderzocht of dit grond kan zijn voor een ontheffing voor (een deel van) een vak.

4.8 Examenreglement v.w.o.-h.a.v.o.-v.m.b.o. van Openbaar Onderwijs Groep Groningen en Examenbesluit.

Tot dit PTA behoren:

- a. het *Examenreglement v.w.o.-h.a.v.o.-v.m.b.o. van Openbaar Onderwijs Groep Groningen*. Deze regeling ligt ter inzage bij het kantoor van de Openbaar Onderwijs Groep Groningen, Leonard Springerlaan 39, 9727 KB Groningen. Tevens is deze regeling opgenomen in de digitale versie van het PTA klas 6 zoals die te vinden is op de website van de school.
- b. Het Examenbesluit VWO-HAVO-VMBO. Ook deze regeling is opgenomen in de digitale versie het PTA klas 6 (in de bijlage) zoals die te vinden is op de website van de school.

5 HET CENTRAAL EXAMEN (eerste tijdvak)

Datum	Tijd	Vak	Hulpmiddelen
Vr 8 mei	9.00 – 12.00	Grieks	woordenboek naar en van de vreemde taal
	13.30 – 16.30	Wiskunde A, B, C	grafische rekenmachine** roosterpapier in cm ²
Ma 11 mei	9.00 – 12.00	Aardrijkskunde	Bosatlas 55 ^e druk
	13.30 – 16.30	Nederlands	
Di 12 mei	9.00 – 12.00	Geschiedenis	
	13.30-16.30	Nauurkunde	Binas 6e druk*
Wo 13 mei	9.00 – 11.30	Duits	woordenboek, inclusief grammaticaoverzicht
	13.30 – 16.00	Tehatex	
Do 14 mei	13.30- 16.30	Biologie	Binas 6e druk*
Vr 15 mei	9.00 – 12.00	Filosofie	
	13.30 – 16.00	Engels	woordenboek naar en van de vreemde taal
Ma 18 mei	9.00 – 12.00	Latijn	woordenboek, inclusief grammaticaoverzicht
	13.30 – 16.30	Economie	
Di 19 mei	13.30 – 16.30	Scheikunde	Binas 6e druk*
Wo 20 mei	13.30 – 16.00	Frans	woordenboek naar en van de vreemde taal
Ma 25 mei	9.00 – 11.30	Russisch	

* voor de Binas (6^e druk) is een erratum uitgegeven. Zie de site www.noordhoffuitgevers.nl > voortgezet onderwijs > zoeken op 'Binas errata'. Het is toegestaan deze errata in Binas te verbeteren.

** De machines die in 2020 in elk geval zijn toegestaan:

Casio:

- fx-9860GII(SD) (mits voorzien van examenstand): OS2.07 en hoger;
- fx-CG20 (mits voorzien van examenstand): OS2.01 en hoger;
- fx-CG50.

Hewlett Packard:

- HP Prime (mits voorzien van de meest recente Nederlandse examenstand).

Texas Instruments:

- TI-84 Plus T, de basisversie met LED lampje;
- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5;
- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS) vanaf versie OS 4.4.0.532.

Oudere types, ook die eerder wel waren toegestaan, zijn NIET meer toegestaan.
Het verdient aanbeveling de machine altijd te voorzien van het meest recente OS of firmware.

Bij alle vakken is het volgende basispakket toegestaan:

- schrijfmateriaal incl. millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geometrische driehoek
- vlakgum
- elektronische rekenmachine
- eendelig woordenboek Nederlands

6. Bijlagen

Bijlage 1: Adviezen aan de leerling

In de Tweede Fase worden minder lessen in klassenverband gegeven. Dit kan betekenen dat je tussenuren hebt. Gebruik die tussenuren als huiswerktijd. Onderschat de zwaarte van dit jaar niet. Zorg dat je in je kluisje een paar leerboeken hebt liggen, zodat je altijd kunt werken aan je zwaarste vakken. De beschikbare lestijd is eerlijk verdeeld over alle vakken, elk vak heeft een wettelijk vastgesteld aantal studielasturen. De verdeling komt erop neer, dat er relatief weinig lestijd beschikbaar is per vak en er veel werk zelfstandig moet worden verzet.

In het algemeen:

- Bedenk dat een goede planning de basis is voor alles wat je doet.
- Bekijk alle jaarschema's van de vakken en noteer je eigen programma in je agenda. Geef daarin aan wanneer je moet beginnen met een tijdrovende klus. Bedenk dat een inleverdatum een uiterste datum is!
- Realiseer je goed wat het doel is van je werkzaamheden en hoeveel tijd je voor iedere studieactiviteit nodig denkt te hebben.
- Ga pas daarna aan het werk en waak ervoor dat je niet onevenredig tijd besteedt aan iets wat je leuk vindt, als dat ten koste gaat van de dingen die je minder leuk vindt.
- Houd in de gaten hoeveel tijd je met een klus bezig bent; maak daarvoor een logboek (schrijf daarin per vak op wat je doet en hoeveel tijd je eraan besteedt). Zo'n logboek stelt je in staat keuzes te maken en prioriteiten te stellen.
- Probeer zelf zo goed mogelijk vast te stellen, wat je begrijpt en wat niet en raadpleeg een docent als je iets niet goed snapt.
- Stap naar je mentor toe, als je merkt dat je te lang bezig bent, dat je teveel mist van wat een docent vertelt, enz. De mentor heeft materiaal waarmee je kunt oefenen om je studievaardigheden te verbeteren.
- Evalueren. Het is belangrijk om na te denken over verrichte werkzaamheden en gemaakte fouten. Van gemaakte fouten leer je als je deze begrijpt. Het is dan ook belangrijk te weten wat de bedoeling was van de in een toets gestelde vragen. Is dat niet duidelijk, vraag er je docent dan naar. Bovendien kun je met je mentor naar je leerproces kijken: beter en sneller werken is aantrekkelijk!
- Voer opdrachten schriftelijk uit. "Dat weet ik wel" leidt tot onzorgvuldige afhandeling en is niet controleerbaar in een later stadium.

Een docent kan in de beperkte lessen die er per vak nog zijn, niet alles controleren. Er ligt een grote verantwoordelijkheid bij de leerling zelf. Controle door de docent kan wel steekproefsgewijs gaan. Een vaksectie heeft het recht om de activiteit van de leerling in de lessen en zijn inzet bij het uitvoeren van huiswerk in de eindcijferbeoordeling mee te laten wegen.

Het eindcijfer wordt dan bepaald door een combinatie van het gewogen gemiddelde van alle becijferde toetsen en een beoordeling voor inbreng en inzet.

Bijlage 2 De Mediatheek en de Koepel

De mediatheek

In de mediatheek staan naast boeken, tijdschriften en knipselmappen ook computers waarmee informatie gezocht kan worden op internet. Uit veiligheidsoverwegingen is de toegang tot het internet deels ingeperkt. Dit is ook van invloed op de bereikbaarheid van diverse sites van microsoft (incl. Live en hotmail). Stuur daarom altijd een kopie van het werk dat je nodig hebt naar je schoolmail. Problemen op dit vlak kun je voorleggen aan de systeembeheerder(s).

Verder zijn in de mediatheek een printer en een kopieerapparaat aanwezig, waarop je tegen betaling dingen kunt reproduceren. Bij problemen met kopiëren en afdrukken kun je de mediathecaris raadplegen.

Regels die in acht moeten worden genomen bij gebruik van de mediatheek:

- In de mediatheek mag niet worden gedronken of gegeten, zeker geen kauwgom.
- De mediatheek is een stillerimte, waar gestudeerd wordt. Wie wil praten, gaat in de kantine aan het werk. Wil je kortdurend overleggen doe dat dan in een van de hokjes of als die bezet zijn, ergens buiten de mediatheek.
- De computers mogen niet gebruikt worden voor: spelletjes, chat, sms, msn, porno, paid-to-surf. Eigen software alleen met toestemming van de systeembeheerder(s)

De Koepel

“De Koepel” (T28+T29) is GEEN studierimte, maar een leslokaal. Het is dan ook niet toegestaan hier zonder begeleiding te werken

Bijlage 3 De website

Het adres van de website is www.praedinius.nl.

Op de site staan verslagen van gebeurtenissen, belangrijke informatie en actueel nieuws.

Wie op school ingelogd is, heeft ook ruimte op de schoolcomputers beschikbaar waar materiaal kan worden opgeslagen zoals (concept-)verslagen en leesdossiers. Maar bewaar van alles ook een eigen kopie elders, want er wordt zo nu en dan grondig opgeschoond.

De bovenbouwondersteuner, mentoren en de meldkamerfunctionaris zullen berichten versturen via het Praedinius-mailadres.

Je moet daarom elke dag je Praedinius-mail lezen.

Als je wilt dat mail via dit adres naar een of meer van je privé-adressen wordt doorgestuurd, moet je daar zelf voor zorgen.

Bijlage 4 Toelichting bij het PTA voor Lichamelijke opvoeding

Het vak lichamelijke opvoeding behoort tot de vakken die met een schoolexamen worden afgesloten, dus met een examendossier dat voldoende afgesloten dient te worden. Het eindexamencijfer heeft betrekking op de domeinen A tot en met E, (met dien verstande dat de eindtermen uit de domeinen A en C, D en E slechts in samenhang met domein B aan de orde komen).

Domein A: Algemene doelstellingen

De kandidaat kan op verantwoorde en perspectiefrijke wijze en met plezier in bewegende en regelende rollen deelnemen aan de bewegingscultuur, en kan aangeven in hoeverre hij daaraan -ook in de toekomst- kan en wil deelnemen.

Domein B: Bewegen

De kandidaat kan deelnemen aan een variëteit aan bewegingsactiviteiten, waarbij het gaat om:

- verbreding (leren van nieuwe activiteiten) en verdieping (qua niveau, taken en contexten) van bewegingsactiviteiten die in de onderbouw zijn aangeboden;
- in elk geval uit het activiteitengebied spelen een slag- en loopspel, twee doelspelen en een terugslagspel.
- minimaal twee bewegingsactiviteiten uit een door de school gedaan aanbod voor de activiteitengebieden turnen, atletiek, bewegen op muziek en zelfverdediging;
- drie of vier (afhankelijk van aantal aangeboden blokken) door de kandidaat te kiezen en voor de kandidaat nieuwe bewegingsactiviteiten die bij voorkeur niet tot één van de hierboven genoemde activiteitengebieden behoren (klas 6).

Domein C: Bewegen en regelen

De kandidaat kan (samen met anderen) ondersteunende en leidinggevende rollen in bewegingssituaties vervullen, waarbij het gaat om:

- bewegingssituaties inrichten, op gang brengen en op gang houden;
- minimaal twee door de leerling te kiezen rollen van instructeur, coach/begeleider, scheidsrechter/jurylid en organisator.

Domein D: Bewegen en gezondheid

De kandidaat kan op basis van eigen ervaring met en inzicht in de betekenis van sport en bewegen voor de (beleving van) gezondheid in brede zin verantwoord omgaan met belasting en risico's in bewegingssituaties, en een trainingsprogramma opstellen dat past bij de eigen mogelijkheden.

Domein E: Bewegen en samenleving

De kandidaat kan op grond van inzicht in de kenmerken van het aanbod en in de eigen wensen en mogelijkheden ten aanzien van sportdeelname een bewuste keuze maken uit het aanbod aan sport en bewegen in de samenleving.

Domein	Kerndoel
A- Algemene vaardigheden	53, 56
B- Bewegen	54, 55, 53
C- Bewegen regelen	57
D- Bewegen en gezondheid	58
E- Bewegen en samenleving	53, 56

Bron: SLO eindexamen, kerndoelen en eindtermen lichamelijke opvoeding VO havo/vwo

Domein B kerndoel 53:

Oriënteren op bewegingsactiviteiten: de leerling leert zich mede met het oog op buitenschoolse beoefening op praktische wijze te oriënteren op veel verschillende bewegingsactiviteiten uit gevarieerde gebieden als spel, turnen, atletiek, bewegen op muziek, zelfverdediging en actuele ontwikkelingen in de bewegingscultuur, en daarin de eigen mogelijkheden te verkennen.

- De docenten lichamelijke opvoeding houden d.m.v. het geven van cijfers gedurende 5 schooljaren een overzicht (eindexamendossier) bij van de leerlingen hun niveau binnen de kerndoelen. In het laatste schooljaar, klas 6, wordt alleen de aanwezigheid genoteerd voor de voltooiing van het bovengenoemde kerndoel.
1. Wanneer in klas 5 lichamelijke opvoeding is afgesloten met een onvoldoende dient de leerlingen dit deel van het eindexamendossier te verbeteren naar een voldoende d.m.v. een herkansingsopdracht.
 2. In bijzondere omstandigheden kan ontheffing worden verkregen voor het voldoen aan de eindtermen.
 3. Wanneer leerlingen geoorloofd/ongeorloofd teveel lessen missen moeten zij dit inhalen in eigen tijd. De leerling krijgt een of meerdere vervangende opdrachten (die vallen onder hetzelfde kerndoel) mee die ze direct na dat blok moeten uitvoeren.

Hieronder de berekening voor het aantal vervangende opdrachten ten opzichte van het aantal gemiste lessen.

- a. In één blok (sportoriëntatieonderdeel) meer dan 1 les missen. = 1 vervangende opdracht. Deze dien je aan het einde van het volgende blok afgerond te hebben. Oftewel, mis je teveel in blok 1, dan haal je dat in tijdens blok 2.
- a. Meer dan twee lessen missen in het hele semester. = per extra gemiste les een extra vervangende opdracht. Drie lessen gemist = 1 vervangende opdracht. Vier lessen gemist = 2 vervangende opdrachten. Etc.
- b. In het geval van 4 blokken sportoriëntatie gelden dezelfde regels als hierboven beschreven.

Voorbeeld 1: geen vervangende opdracht

Les	Blok 1	Blok 2	Blok 3
1	Afwezig	Aanwezig	Aanwezig
2	Aanwezig	Aanwezig	Afwezig
3	Aanwezig	Aanwezig	Aanwezig

Voorbeeld 2: 1 vervangende opdracht

Les	Blok 1	Blok 2	Blok 3
1	Afwezig	Aanwezig	Aanwezig
2	Aanwezig	Aanwezig	Aanwezig
3	Afwezig	Aanwezig	Aanwezig

Of

Les	Blok 1	Blok 2	Blok 3
1	Afwezig	Aanwezig	Afwezig
2	Aanwezig	Aanwezig	Aanwezig
3	Aanwezig	Afwezig	Aanwezig

Voorbeeld 3: 2 vervangende opdrachten

Les	Blok 1	Blok 2	Blok 3
1	Afwezig	Aanwezig	Afwezig
2	Afwezig	Aanwezig	Aanwezig
3	Aanwezig	Aanwezig	Aanwezig

Voorbeeld 4: 3 vervangende opdrachten

Les	Blok 1	Blok 2	Blok 3
1	Afwezig	Afwezig	Afwezig
2	Aanwezig	Aanwezig	Aanwezig
3	Aanwezig	Afwezig	Aanwezig